UNIVERSITEIT GENT

Studiefiche

Vanaf academiejaar 2025-2026

Duitse letterkunde III (A001315)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies in academiejaar 2026-2027

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Biebuyck, Benjamin	LW07	Verantwoordelijk lesgever
Benzing, Carolin Juliane	LW07	Medewerker

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027	**stptn**	**aanbodsessie**

Onderwijstalen

Duits

Trefwoorden

Duits, letterkunde, probleemstellende letterkunde, gevorderde proza-analyse; digitale hulpmiddelen.

Situering

Na de eerste vakken Duitse letterkunde en Algemene literatuurwetenschap zijn de studenten in staat om hun letterkundige competenties op een meer gevorderd niveau in te zetten. Tegelijk is hun taalvaardigheid naar een hoger complexiteitsniveau geëvolueerd. Het is dus tijd voor een sterke klemtoon op het zelfstandig zoeken, definiëren en oplossen van letterkundige problemen waarvan de studenten zelf de relevantie kunnen aantonen, en hierbij in dialoog gaan met de beschikbare onderzoeksliteratuur.
Dit vak kan opgenomen worden door uitwisselingsstudenten; de opdrachten kunnen aangepast worden aan de vereisten van de thuisuniversiteit.

Inhoud

Dit opleidingsonderdeel heeft tot doel de analytische vaardigheden van studenten op het gebied van proza verder aan te scherpen (zoals in het derde bachelorjaar gebeurt voor lyriek en drama). Daarbij worden specifieke gevalsstudies uit de Duitse literatuur van de voorbije eeuwen behandeld (gaande van de 18e eeuw tot nu, maar met een sterke focus op de voorbije eeuw). Geopteerd wordt voor de analyse van kort verhalend prosa (vertellingen, novellen, kortroman, e.d.m.).
Centrale vragen zijn: hoe detecteer en definieer je exact een letterkundig probleem? Hoe kan je de relevantie van dat probleem aantonen? Hoe werk je dat probleem systematisch uit en werk je met een plausibele argumentatie naar een oplossing toe? Hoe gebruik je relevante bronnen in je betoog? Hoe bepaal je je onderzoeksmethode in dialoog met de te onderzoeken tekst? Na vier inleidende oefeningsessies houden de studenten een individuele mondelinge presentatie van ongeveer 30 minuten, schrijven een seminariewerk (4000 ww.) en nemen actief deel aan de door de docent geleide groepsdiscussies. Voorbereidingen van referaten kunnen met de lesgever worden besproken; van het werkstuk kan een proefversie worden ingediend; ook de discussiebijdragen worden aan de hand van "Zuhörerpapiere" opgevolgd. Zo kunnen ze hun analysevaardigheden en hun taalvaardigheid inoefenen.
Bij dit seminarie hoort een reeks Tutoria, waarin de studenten onder begeleiding de beoogde letterkundige vaardigheden kunnen inoefenen; hierin komen ook iets complexere digitale hulpmiddelen aan bod. Deelname aan dit tutorium wordt sterk

aanbevolen. De studenten dienen ook een keer aan het begin van het semester en een keer op het einde een (digitale) zelfevaluatietest af te werken. Op het eind van het semester dienen ze ten slotte een korte these in verband met de ontwikkeling van het vertellen in. Een gunstige evaluatie van dit alles levert max. een BONUS-punt op; wie aan geen van deze activiteiten deelneemt, krijgt een minscore van 0.5.
De lectuurlijst van dit vak wordt ruim voor het begin van het academiejaar bekend gemaakt via het elektronisch leerplatform van de UGent.

Begincompetenties

Met succes gevolgd hebben van het opleidingsonderdeel Duits letterkunde II of de erin beoogde competenties op een andere manier hebben verworven.

Eindcompetenties

1 Gevorderde kennis van het Duits kunnen toepassen (leesvaardigheid: diepgaand lezen en detecteren van complexe tekstprocessen; spreken: gevorderde taalbeheersing, zowel voorbereid als in spontane contexten; luisteren: op moedertaalniveau; schrijven: gevorderde taalbeheersing, met name bij voorbereide teksten). (leerresultaat B.1.1; B.3.1)
2 Gevorderde kennis van de Duitstalige literaire tradities kunnen toepassen bij de analyse van teksten en bij het situeren in een historische en stilistische context. (leerresultaat B.1.3, B.1.5)
3 Op een gevorderd niveau literatuurwetenschappelijke analysemethodes in de praktijk kunnen brengen. (leerresultaat B.2.2, B.2.4, B.3.2)
4 Een literaire casus systematisch en argumentatief uitwerken en hierover gestructureerd rapporteren. (leerresultaat B.2.3)
5 Literaire teksten (narratief proza) probleemstellend kunnen benaderen en projectmatig kunnen opvolgen (incl. planning) (leerresultaat B.2.2, B.3.2)
6 Casusgewijs in dialoog kunnen gaan met secundaire literatuur (leerresultaat B. 1.4, B.2.1, B.2.3, B.3.3, B.3.4)
7 Op een doordachte manier gebruik kunnen maken van digitale hulpmiddelen voor tekstanalyse (leerresultaat B.1.8).

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Practicum, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- werkcollege: geleide oefeningen (30u)
- Practicum (Tutorium; 7.5u)
- begeleide zelfstudie (7.5u)

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Einführung in die Erzähltextanalyse (Metzler) of een recentere versie
Richtprijs: € 20
Optioneel: nee
Taal : Andere
Auteur : Silke Lahn en Jan Christoph Meister
ISBN : 978-3-47602-226-4
Aantal pagina's : 323
Oudst bruikbare editie : 2016
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Ja
Beschikbaar via studentenvereniging : Ja
Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : regelmatig
Gebruik en levensduur binnen de opleiding : regelmatig
Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe
Bijkomende info: We gebruiken dit handboek in de marge van de leerlijn Duitse letterkunde vanaf tweede bachelor tot en met de master

Type: Handboek

Naam: Deutsche Literaturgeschichte. Von den Anfängen bis zur Gegenwart (Metzler, J B)
Richtprijs: € 30
Optioneel: nee
Taal : Andere
Auteur : Beutin, Wolfgang
ISBN : 978-3-47602-247-9
Aantal pagina's : 761
Oudst bruikbare editie : 7 (2008)
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Ja
Beschikbaar via studentenvereniging : Ja
Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : regelmatig
Gebruik en levensduur binnen de opleiding : regelmatig
Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe
Bijkomende info: We gebruiken deze literatuurgeschiedenis als referentiewerk in de leerlijn Duitse letterkunde vanaf het tweede bachelorjaar tot en met de master.

Referenties

Lahn, Silke & Meister, Jan Christoph: *Einführung in die Erzähltextanalyse* (Metzler) ISBN: 978-3-476-02226-4 XI, 311 S. – 19,95 Eur of een recentere versie
Beutin, Wolfgang: *Deutsche Literaturgeschichte. Von den Anfängen bis zur Gegenwart* (Metzler, J B) ISBN: 978-3-476-02247-9 XIII, 761 S. – 29,95 Eur of een recentere versie

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Collectieve en individuele begeleiding: studenten kunnen suggesties krijgen bij de voorbereiding van hun referaat en kunnen van hun werkstuk een proefversie indienen. Verder zijn er tussentijdse individuele feedbacksessies voorzien voor referaat, werkstuk en participatie.
Daarnaast zijn er de "tutorials" waarin de nadruk o.a. ligt op discussievaardigheid en digitale tekstanalyse.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Mondelinge evaluatie, Participatie, Peer en/of self assessment, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Evaluatievorm
Schrijf-, spreek-, lees- en luisteroefening voor de permanente evaluatie.
Mondeling examen met één vraag over het werkstuk, één vraag over de theoretische achtergrond.
Het behalen van het gewenste niveau van taalvaardigheid behoort uitdrukkelijk tot de einddoelstellingen van dit vak. Deze vaardigheid wordt ondersteund d.m.v. feedback op spreek- en schrijftaken, zelfstudie en zelftesten aan het begin en het einde van ieder semester.

Eindscoreberekening

Periodegebonden: mondeling examen (20%) en werkstuk, Hausarbeit (40%)
Niet-periodegebonden: permanent (20% voor de presentatie, Referat; 20% voor de participatie, Zuhörerpapiere, deelname aan discussie)
(Indien de student niet geslaagd is voor de niet-periodegebonden evaluatie, wordt een tweede examenkans aangeboden via een compenserende activiteit tussen de eerste en tweede examenperiode.)
Deelname aan het Tutorium, het afleggen van de zelftests en het indienen van een historisch-narratologische these wordt beloond met een bonuspunt; wie dit alles

niet doet, krijgt een 0.5 minuspunt bij de tussentijdse score.

Faciliteiten voor werkstudenten

Faciliteiten voor werkstudenten:
1 Hoewel aanwezigheid zeer wenselijk is, bestaat de mogelijkheid tot vrijstelling van aanwezigheid; voor die lessen waarin je actieve deelname mee geëvalueerd wordt (bijv. het tutorium), maak je een vervangtaak waarmee je aantoont dat je de beoogde competenties behaald hebt; die vervangtaak zal je worden meegedeeld door de lesgevers;
2 Het examen kan op ander tijdstip binnen het academiejaar georganiseerd worden;
3 Je kunt feedback krijgen op andere dan de daarvoor voorziene tijdstippen, bij voorkeur in gespreksvorm (op de campus of online), zowel tijdens als na de kantooruren, of via email.
Wil je extra informatie hierover: neem contact op met de verantwoordelijk lesgever of met een van de medewerkers.
Extra informatie:
Aanwezigheid is vereist voor de sessies waarin referaten en discussies plaats hebben. Bij afwezigheid wordt van de studenten een vervangtaak gevraagd; daarvoor kunnen studenten gebruik maken van lesopnames of vervangteksten.
Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: http://www.flw.ugent.be/flexibelstuderen